

ІДЕОЛОГІЧНІ ПАРТІЇ ЯК ЗНИКАЮЧИЙ ВИД, ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВІ ГРУПИ ТА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

Швирков О.І.

к. філос. н.,

Сумський державний університет

Ідеологічні партії проіснували сто з невеликим років. Проте останні декілька десятиліть ми можемо спостерігати те, як вони сходять зі сцени. Цей процес не випадковий і цілком об'єктивний. Яким же буде устрій політичної системи в найближчому майбутньому? Скласти уявлення про нього допоможе аналіз іншого типу партій, що існують сьогодні, які умовно можна назвати партії-ФПГ (ФПГ – фінансово-промислова група).

На відміну від традиційних ідеологічних партій, партії-ФПГ не формуються спонтанно на основі якоїсь абстрактної ідеї, а створюються цілком свідомо для просування конкретних бізнес-проектів, лобіювання інтересів, тощо. Як правило це здійснюється під прикриттям тих або інших політичних ідеологій.

Гадаю, з часом таке політичне прикриття цілей ФПГ все більш послаблюватиметься, оскільки всі ідеологічні одешинки, в які виряджаються сучасні партії, дуже скоро остаточно «зносяться». Навпаки, програми партій в набагато більшому ступені, ніж зараз, будуть викладенням бізнес-цілей ФПГ політичною мовою. Виробити таку мову ще належить. Точніше, належить трансформувати свідомість населення таким чином, щоб воно нормально сприймало майже не прикриті ідеологічною риторикою бізнес-плани ФПГ, закріплені в програмах партій. Таким чином, лобіювання, що виникло на зорі появи політичних партій, в недалекому майбутньому швидше за все стане неприкритим сенсом їх існування, а конкуренцію ідеологій замінить конкуренція бізнес-планів.

Зрозуміло, що в цій ситуації розмови про відділення бізнесу від влади стануть абсолютно безглуздими. Політика повністю зіллється з бізнесом, точніше, повністю підкориться йому. Політичні рішення будуть просто переформулюванням мовою політики бізнес-рішень.

Головні небезпеки, які несе в собі описана тенденція, полягають в згортанні соціальних програм, підпорядкуванні всього ладу життя суспільства бізнес-інтересам окремих ФПГ, руйнуванні або, принаймні, нівелюванні ролі держави. Проте проти всіх цих заперечень можна навести безліч аргументів. По-перше, весь лад життя більшості більш-менш розвинених сучасних суспільств вже давно підпорядкований переслідуванню бізнес-цілей, як індивідуальних, так і корпоративних. Лібералізм та ідея вільного ринку зробили свою справу: тепер навіть

соціалісти свято вірять в ліберальні цінності, необхідність ринку і заздять багатим.

По-друге, політика як така так само вже давно де-факто підпорядкована бізнес-цілям ФПГ, просто цілі ці поки що маскують старими політичними та соціологічними теоріями, в тому числі й з використанням соціалістичної риторики.

По-третє, що стосується згортання соціальних програм. Річ у тому, що не тільки лібералізм зробив свою справу, але й соціалізм. Революції початку 20-го століття наочно продемонстрували, що може трапитися, якщо соціальне забезпечення не дотягує до деякого мінімального рівня. Ті функції, які виконують соціалістичні та інші ідеологічно партії поступово візьмуть на себе різні громадські організації. Деякі з них будуть створені за типом таких партій, інші стануть подальшим розвитком організацій, створених цими партіями, нарешті, треті будуть просто правонаступниками партій покійних. Ці громадські організації не матимуть достатньо ресурсів, щоб боротися за владу, проте їх сили буде цілком достатньою для того, щоб ефективно захищати права простих громадян від зловживань ФПГ, пом'якшувати ті або інші жорсткі рішення партій-ФПГ.

Отже, підведемо підсумки.

1. Ідеологічні партії йдуть в минуле. Їх місце займають партії-ФПГ, що є політичним продовженням ФПГ. Бізнес таким чином повністю зливається з владою.

2. Цілі партий-ФПГ є суто економічними, поступово вони позбавляються жодного ідеологічного прикриття.

3. Ідеологічні партії, вмираючи, дають життя безлічі громадських організацій, які хоча й не можуть прийти до влади, проте здатні цілком успішно захищати громадян від свавілля та зловживань ФПГ.

Відомості про автора

1. П.І.П. Швирков Олександр Іванович
2. Місце роботи Сумський державний університет, кафедра філософії
3. Посада старший викладач
4. Науковий ступень, звання кандидат філософських наук
5. Домашня адреса вул. Ремісничка, буд. 15, кв. 106, м. Суми, 40030, Україна
6. Телефон 8(0542) 64-68-61
7. Службова адреса, телефон вул. Римського-Корсакова, 2, Сумський державний університет, кафедра філософії, м. Суми, 40007, Україна, тел. 8(0542) 39-22-67
8. Сфера наукових інтересів філософія науки, політична філософія, Східна філософія
9. E-mail aishvyrkov@rambler.ru